

BROBYGÅRD 1966-67

- EN BILLED SERIE OM FORVALTERENS DAGLIGDAG

*Af Margit Larsen
og Marianne Weigel*

I 1967 fik Åge Knudsen, forvalter på Brobygård, foræret et album med en billedserie med små fortløbende tekster. Fotografierne fra Brobygård var ikke som vanligt, når det handler om herregårde, billeder af godsejeren i de fine stuer. Derimod var det forvalterens verden, der blev skildret. Fra 1938 til 1988 hed forvalteren Åge Knudsen, og det er hans svigersøn, der i 1966-67 har taget billederne og sat dem i et album. Billederne blev stillet til rådighed for Sdr. Broby Arkiv i forbindelse med forvalter Knudsens hustrus død.

De 49 sort/hvide billeder har fokus på forvalterens bolig i en af bindingsværkslængerne, og hovedbygningen optræder enten i baggrunden eller er helt fraværende. Vasketøjet ses blafrende uden for vinduerne, og vi får et blik ind i kontoret, som nærmest er et hjørne af stuen. Alt er ryddeligt og pænt.

Fotografen har haft blik for de smukke bindingsværksbygninger fra en tid, da der også var plads til at fryde sig over kattekillinger, og da en kæmpe mødding og en trillebør var en del af

Som oftest er det herregårdslivet repræsenteret ved godsejeren, der skildres historisk, men livet på hovedgårdene var mere end det.

I 2009 lånte og kopierede Sdr. Broby Arkiv et spændende album med billeder fra hovedgården Brobygård.

I denne billedartikel fortæller arkivleder Margit Larsen og cand.mag. Marianne Weigel om historien bag billederne

produktionsforholdene. Det er kun 45 år siden, stalden var fuld af køer, der kom på marken, mejetærskere kørte ved siden af hinanden hen over de store herregårdsmarker, forvalteren cyklede rundt for at tilse bedriften og kom på ”jernhesten” hjem til middag i forvalterboligen. Albummet er et tidsbillede af en tid, som ikke er mere.

På Brobygård er der i dag ingen dyr længere, de store marker bliver passet af en moderne maskinpark. Der er ikke brug for et stort folkehold på hver af hovedgårdene Arreskov, Brobygård og Gelskov, der tilsammen udgør godset Muckadell.

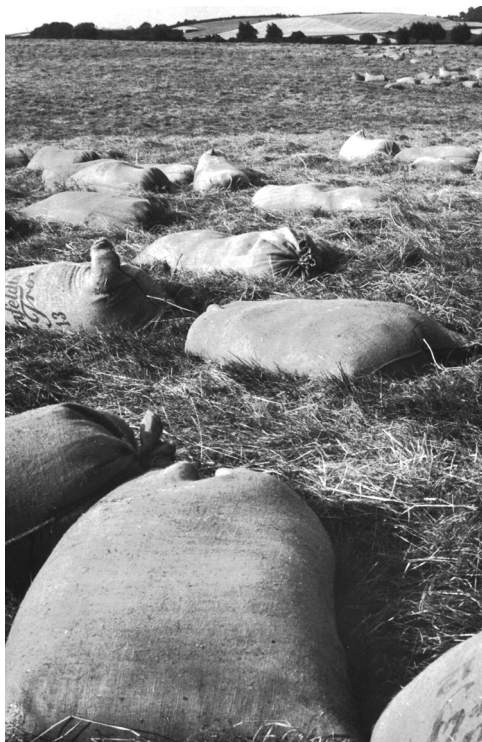

Brobygård 1966-67

Gennem 1950'erne og 60'erne gik udviklingen hurtigt i landbrugets driftsmetoder, som vi kan se af billederne på de næste to sider. De hører ikke med til albummet, men viser hvorledes mekaniseringen tog over i løbet af ganske få år. I 1954 var der 10 levende heste, i 1958 var de fire erstattet af en traktor, og i 1966-67 var der ingen heste tilbage. I dag klarer én forvalter og to traktorførere det hele på Muckadells store gods.

I billedserien fra 1966-67 har fotografen valgt at fotografere forvalteren alene. Han er ikke iført hat og rideudstyr, men almindelige bukser og hvid skjorte, stokken har han stadig. Bevidst eller ubevidst fra fotografens side viser det en forvalter i en ny selvforståelse.

Der er ikke grundlag for en rolle som ridefoged/ladefoged, som den tidligere påklædning bringer tankerne hen på.

Et foto af Brobygårds folkehold og driftsmidler fra omkring 1954 viser en opstilling, som vi kender den fra andre herregårde. Her er 10 heste = 5 spand trækkraft, to traktorer og forvalteren i ridebukser og ridestøvler, med hat og stok. Stokken skyldes måske et dårligt ben, forårsaget af en motorcykelulykke, men var også et værdigt symbol for en forvalter.

Fire år senere, i 1958, viser et foto af den samme opstilling på det samme sted, at der er forsvundet to spand heste, og maskinparken er forøget med en traktor, så der nu er tre. Forvalteren er stadig i rideudstyr og med hat og stok.

Forvalteren står ikke mere i spidsen for et stort folkehold, der kan stilles op til fotografering, de levende kræfter er erstattet af maskinerne. For forvalteren har det været en omstilling af format, ikke kun med hensyn til de tekniske

produktionsforhold men også kulturelt og personligt. Og på bare ti år!

Men skønheden, de storslåede omgivelser og bindingsværket, der spejler sig i en vandpyt af format, er der stadig.

